

2. 1. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Není architekt jako architekt

Jedním z nejdůležitějších aspektů práv občana EU je volný pohyb osob. Ten sám o sobě ovšem nestačí. Aby se z tohoto práva nestala pouhá floskule, měly by za ním následovat další prohlubující kroky. Patří mezi ně i uznávání dosaženého vzdělání a profesní kvalifikace mezi členskými státy EU navzájem. Ptáte se proč?

Pokud by nebyl přenos vzdělání a kvalifikace umožněn vůbec, znemožňovalo by to vystudovaným specialistům nalézt v zahraničí zaměstnání v oboru. Český architekt by pak i přes dokončené inženýrské vzdělání na ČVUT nemohl svou profesi provádět jinde než právě v Čechách. Stejně tak zubař, doktor, veterinář a řada dalších odborných profesí. EU se proto snaží pravidla pro vzájemné uznávání vzdělávání a odborné kvalifikace co nejvíce zjednodušit a sjednotit je pro všechny členské státy.

Vzdělání versus kvalifikace

Obecně se v právních předpisech setkáváme s dvěma různými fenomény. Jedná se o uznávání odborných kvalifikací (též profesní uznávání) a uznávání dosaženého vzdělání (též akademické uznávání).

- **Uznávání odborných kvalifikací** spočívá ve zhodnocení znalostí a dovedností konkrétní osoby, které jsou nutné pro výkon určité profese nebo činnosti. Náležitá kvalifikace může být deklarována specifickým dokladem o dosaženém vzdělání nebo praxi, ale někdy též méně formálním potvrzením o výkonu dané činnosti v předcházejícím období.
- **Uznávání dosaženého vzdělání** (tj. diplomů, studijních programů) slouží především pro účely přijetí na navazující studium na jiné škole nebo pro připuštění výjimky z povinnosti znovu absolvovat část (nebo celý) studijní program.

Ani v jednom případě neexistuje v EU ucelený systém, jak jednotlivé profese či vyšší odbornosti přenášet, což je rozhodně téma k zamyšlení.

Uznání odborné kvalifikace občana jiné země EU se v ČR řídí zákonem o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie. V opačném případě, kdy Čech chce pracovat v jiné zemi EU, se postupuje podle zákona daného státu, do kterého míří. Evropská unie vyvinula určité aktivity ve směru větší pružnosti a jednotnosti systému, jejichž úspěch však prozatím není zcela hmatatelný. Mezi nejslibnější kroky patří schválení tzv. [Evropského rámce kvalifikací](#), který by měl pro začátek zavádět převodník, který umožňuje kvalifikacím porozumět i v kontextu jiného vzdělávacího systému. Kvalifikace jsou v jeho podání rozčleněny do slovně popsanych úrovní (pásen), které shrnují dosažené znalosti, dovednosti a kompetence příslušné osoby. Prozatím se však jedná o pouhý koncept bez reálných konsekvencí.

Srovnávání kvality vzdělání

Lepší situace nepanuje ani v případě uznávání dosaženého vzdělání. V případě vycestování učence se uznávání jeho diplomu opět řídí příslušnou národní legislativou. Určitým pokrokem v tomto směru představuje zavádění dvoustupňového terciárního vzdělávání napříč evropskými zeměmi. K lepší propustnosti přispívají také evropské výměnné programy typu Erasmus. V případě hodnocení

vysokoškolských diplomů představuje ožehavou otázku především kvalita vystudované školy. Není třeba zastírat, že bakalářský diplom z některé ze soukromých vysokých škol v Praze nemusí nutně zajistit odbornost nutnou pro studium navazujícího magisterského oboru na univerzitě v Oxfordu. Ač se v obou případech jedná o bakalářský titul řekněme v oboru ekonomie, rozhodně nemá stejnou váhu. Tento problém ovšem nelze jednoduše řešit, a tak nezbyvá než k jednotlivým případům přistupovat individuálně. Výhledově by se řešením mohlo stát opatření typu Evropského rámce kvalifikací s důrazem na prokázání kvality vzdělání. To je ovšem prozatím hudba budoucnosti.

Budoucnost evropské integrace spočívá do značné míry v mobilitě její intelektuální elity a dalších kvalifikovaných osob. Odbourávání překážek v této oblasti je proto významným příspěvkem vyplývajícím z práv občanů EU.

Mgr. Petr Leyer,
Transparency International

Tento článek vzniknul v rámci informační kampaně Zastoupení Evropské komise v ČR o právech občanů EU pořádané společností [Naviga4, s. r. o.](#)

Praktické informací k tématu naleznete na stránkách [Vaše Evropa](#)

Hlavním cílem kampaně je zvýšit povědomí o právech občanů EU, a to jak mezi odbornou, tak mezi širokou veřejností. Příbuzným projektem je populární soutěž pro širokou veřejnost „[Občane EU, znáš svá práva? Pouč ostatní](#)“.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)